

Iná Európa je možná

V rukách držíte tretiu knihu vydanú Nadáciou Antona Tunegu. Po dobrých ohlasoch na predchádzajúce diela tak s presvedčením o užitočnosti pre poznanie a verejnú angažovanosť slovenských občanov, zvlášť mladých, prichádza výpoveď skúseného a hlbavého Taliana a Európana – Mons. Alda Giordana. Je autentickým svedectvom človeka, ktorý poznal a spolupracoval s rôznymi inštitúciami v rámci zjednocujúcej sa Európy – v Európskej únii a v Rade Európy. Jeho východiskom je hlavne diplomatická práca pre Svätú Stolicu, Radu európskych biskupských konferencií, ekuménu, ale aj úsilie o medzikultúrny a medzináboženský dialóg. Na stretnutia s ním spomínam veľmi rád. Kniha vo forme rozhovoru je aktuálnym príspevkom k poznaniu súčasnej Európy – starého kontinentu, kde sa ako na prvom mieste inkulturovalo kresťanstvo, zrodila demokracia, medzinárodné právo a integrácia suverénnych štátov, ale kde sa tiež rozmohli neľudské totalitné ideológie a krvavé svetové vojnové tragédie.

Počas môjho pôsobenia v zodpovednosti člena Európskej komisie som sa stretol s mnohými predsudkami voči európskej integrácii. Jeden z nich, ktorý som zachytil napríklad vo Veľkej Británii, považuje európsku integráciu za zámer a dielo katolíckej politiky a Vatikánu. Opačný pohľad – častejší v stredoeurópskom priestore – odsudzuje Európsku úniu ako mocenský priestor v rukách slobodomurárov a liberálov, protagonistov etického relativizmu zameraných na pôsobenie proti kresťanským hodnotám. Slovensko, Európa, svet sa vyvíjajú v hodnotovom zápase a v prostredí súladných i protichodných, konfliktných záujmov. Sú našou vlasťou a domovom a pozývajú nás k vedomiu spolupatričnosti a spoluzodpovednosti. Netreba sa báť tejto výzvy. Ba naopak – so skúsenosťou, realizmom a odhodlaním je potrebné formovať pravidlá a inštitúcie tak, aby slúžili dôstojnosti života a kultúre človeka. Čo je autenticky kresťanské, je aj hlboko ľudské. Práve ľudskosť a solidarita boli základnými princípmi a pohnútkami otcov – zakladateľov zjednotenej Európy. Či sú a do akej miery sú vlastnosťami aj ich synov a dcér – dedičov tohoto projektu, je otázkou a výzvou pre nové generácie. Je otázkou a výzvou aj pre každého z nás osobne. Ako odpovieme?

V období, keď vychádzajú tieto spomienky a posolstvá Alda Giordana v slovenčine, žijeme výnimočné časy. Dvoch pápežov som spolu s priateľmi stretol v Ríme 1. septembra 2013. Dvaja pápeži boli svätorečení v minulom roku na slávnosti v Ríme za účasti dvoch pápežov. Šesť miliónov ľudí sa zišlo v januári pri pontifikálnej omši v Manile na Filipínach. To nikdy doteraz nebolo! Kniha ponúka aj jedinečné pohľady na troch posledných nástupcov apoštola Petra – Jána Pavla II., Benedikta XVI. a Františka.

Na druhej strane v Európe sú nové vojenské konflikty, pribúdajú obete terorizmu a narastajú jeho hrozby. V mnohých krajinách a inštitúciách ekonomicky vyspelého západného sveta je rodovou ideológiou stále viac spochybňovaná antropológia človeka – muža a ženy, univerzálne ľudské práva a prirodzené chápanie manželstva a rodiny. Právo na manželstvo sa oddeľuje od práva na rodinu, sloboda od zodpovednosti, práva od povinností. Aj preto som veľmi rád, že sa nám v roku 2014 podarilo ukotviť v Ústave Slovenskej republiky definíciu manželstva ako jedinečného zväzku medzi mužom a ženou a povinnosť verejnej moci manželstvo všestranne chrániť a napomáhať jeho dobru. V dobe narastania etického relativizmu je to dôležitý základ a prínos nielen pre Slovensko a jeho budúce generácie, ale aj pre spoločnú Európu. V tomto duchu vyznieva aj rezolúcia Európskej ľudovej strany prijatá v januári 2015, ktorú iniciovali a navrhli slovenskí kresťanskí demokrati. Jej hlavnou líniou a nosným odkazom je potreba a podpora prorodinnej politiky a spolupráce inštitúcií a členských krajín Európskej únie: „Čo je dobré pre rodinu, je dobré aj pre Európu.“ Práve poznanie, rešpektovanie a obhajoba základných hodnôt, ktoré formovali náš kontinent, je výzvou pre Slovensko a pre ostatné krajiny pri hľadaní odpovedí na otázky o budúcnosti Európy.

Aldo Giordano pripomína dnes už svätého Jána Pavla II. ako „proroka novej Európy“ a presvedčeného podporovateľa zjednotenia jej národov. Aj preto namiesto pokračovania v osobnom nazeraní na tému knihy, z úcty k osobnosti veľkého svedka nádeje našej doby, ponúkam čitateľovi dávnejšiu, no aktuálnu reflexiu jeho životných odkazov o spoločnej Európe pre nás, jej obyvateľov a občanov. Je pripojená v závere knihy s presvedčením, že môže byť aj dnes inšpiráciou a povzbudením pre každého, kto hľadá odpoveď na otázku, či je možná iná Európa.

17. február 2015

Ján Figel'
Predseda Správnej rady NAT